

Konkurencieschopnosť malého podnikania v meniacom sa hospodárskom prostredí

Dnes, 14. marca 2025 organizoval Slovenský živnostenský zväz v Bratislave výročnú konferenciu venovanú konkurencieschopnosti malých podnikov, živnostníkov a mikropodnikov v hospodárskom prostredí, ktoré je ovplyvnené nestabilnou medzinárodnou situáciou, hrozbou nových obchodných „vojen“ medzi EÚ a USA, ako aj konsolidáciou verejných financií v SR. V centre diskusií boli opatrenia z konsolidačného balíka vlády, predovšetkým zmeny v oblasti daní, ktoré majú na ekonomiku najmasívnejší dopad. Predstavené opatrenia majú štátnej kase v roku 2025 priniesť či usporiť 2,7 mld. Eur, pričom na zníženie deficitu by mala byť využitá časť z tejto sumy vo výške 1,7 mld. Eur. Už teraz je v príprave ďalší konsolidačný balíček, ktorý by mal v rokoch 2026 a 2027 usporiť vo verejných financiách 3,1 mld. Eur. Štát by sa podľa názoru zväzu mal sústrediť predovšetkým na znižovanie výdavkov.

Zmeny sadzieb dane z pridanej hodnoty a dane z príjmov a predovšetkým nová atypická daň z finančných transakcií povedú k nárastu nákladov firiem a premietnu sa do zvýšenej miery priemernej inflácie. Zvýšené náklady firiem budú mať negatívny dopad na investičnú aktivitu, čo môže oslabiť rast HDP v rokoch 2025 a 2026. Tiež prispievajú k oslabeniu postavenia slovenských podnikov na zahraničných trhoch.

Zavedenie dane z finančných transakcií znamená okrem finančných nákladov aj hromadné otváranie nových bankových účtov zo strany fyzických osôb podnikateľov. Aj živnostníci, ktorí doposiaľ mali oddelené príjmy z podnikania na samostatnom bankovom účte, sú bankami donútení otvárať si tzv. podnikateľské účty. Zákon o dani z finančných transakcií pritom typ ani druh účtu neurčuje. Pre živnostníkov, ktorí aj doposiaľ využívali bezhotovostný styk má zmena účtu negatívne dopady na obchodný styk, musia si meniť údaje o bankovom účte v účtovníctve, na webe, meniť si trvalé príkazy, informovať zákazníkov o novom čísle účtu. Pritom stačilo, aby banky zohľadnili existujúci stav a umožnili živnostníkom nahlásiť doposiaľ používané účty ako transakčné. Pri implementácii dane z finančných transakcií neboli zohľadnené potreby živnostníkov. Naopak, táto daň znamená obrovskú obchodnú príležitosť pre banky a samozrejme štát očakáva nárast príjmov do štátneho rozpočtu. Závažnosť zavedenia transakčnej dane a jej skutočné dopady na ekonomické prostredie preukáže čas. Ako zaznelo v diskusii, pokiaľ si fyzická osoba podnikateľ neotvorí tzv. podnikateľský účet, stane sa sám nielen daňovníkom ale aj platiteľom dane z finančných transakcií a bude si daň vypočítavať a odvádzať sám. Očakáva sa vydanie metodického usmernenia k dani z finančných transakcií zo strany Ministerstva financií SR.

Na konferencii zazneli aj príspevky venované zmenám v živnostenskom zákone, ktoré sa očakávajú v roku 2025, a zlepšeniam v elektronickej komunikácii s fyzickými osobami podnikateľmi, ktoré aktuálne zavádza Sociálna poisťovňa.

Odporúčania Slovenského živnostenského zväzu pre zlepšenie postavenia živnostníkov a MSP na Slovensku, prijaté na 33. výročnom Sneme SŽZ 2025:

1. **Zmysluplne zapojiť živnostníkov do systému sociálneho zabezpečenia s cieľom posilnenia ich sociálnej ochrany**, napríklad presunom odvodov hradených do rezervného fondu solidarity do fondu sociálneho poistenia a inými úpravami
2. **Navýšiť hranicu obratu pre povinnú registráciu na DPH na úroveň 85.000 EUR**, ktorá by reflektovala na nepriaznivú situáciu v podnikateľskom prostredí spôsobenú okrem iného aj vysokou mierou inflácie v predošlých rokoch a tiež by zohľadňovala možnosti na podporu MSP, ktoré priniesla nová smernica EÚ o dani z pridanej hodnoty.
3. **Znížiť daňovo-odvodové zaťaženie príjmov zamestnancov z pracovného pomeru** – ako súčasť boja s nelegálnou prácou a švarc systémom pri „zamestnávaní“ na živnosť. Zároveň sa tým zlepší sociálne postavenie ľudí, ktorých firmy zamestnávajú formou riadneho pracovného pomeru namiesto živnosti, pri nástupe do dôchodku.
4. **Vytvoriť právny rámec pre odovzdanie živnostenského podniku rodinným príslušníkom pri odchode do dôchodku**, zvlášť s ohľadom na prevod majetku zaradeného do podnikania.
5. **Vyžadovať odbornú spôsobilosť pre podnikanie formou živnosti pre zásadne širší okruh profesií**, než ustanovuje aktuálny obsah Prílohy 1 a Prílohy 2 živnostenského zákona, s cieľom podporiť kvalitu poskytovaných služieb s ohľadom na ochranu zdravia a majetku spotrebiteľov a znížiť počet nepravých, resp. tzv. nútených živnostníkov.
6. **Zaviesť povinné hodnotenie vplyvov novej legislatívy vrátane posudzovania dopadov poslancových návrhov na segment živnostníkov a MSP** v súlade s princípom „najprv myslí v malom“.
7. Zmeniť neobmedzené ručenie pre fyzické osoby podnikateľov **na ručenie obmedzené**, napr. do výšky 5.000 EUR (obdobne ako je obmedzené ručenie spoločníkov obchodných spoločností do výšky základného vkladu).
8. Vo verejnom obstarávaní **aplikovať ako kritériá výberu predovšetkým kvalitu a udržateľnosť** obstarávaných prác a produktov **a serióznosť a spoľahlivosť** uchádzajúcich sa firiem.
9. **Prijať legislatívu o zvereneckých fondoch** (súkromných nadáciách), aby sa rodinným podnikom umožnilo úspešne zrealizovať generačnú výmenu nielen z hľadiska riadenia, ale aj z hľadiska zachovania hodnôt a majetku, ktoré rodinné firmy vytvorili v období svojho podnikania.
10. Presadzovať **pravidlá nulovej tolerancie omeškaných úhrad faktúr** pri všetkých obchodných transakciách.

Slovenský živnostenský zväz (SŽZ) vznikol v roku 1992 ako združenie živnostenských spoločenstiev a profesijných cechov. Je spoluzakladateľom Slovak Business Agency (SBA), spolu s Ministerstvom hospodárstva SR a Združením podnikateľov SR, ktorá poskytuje pomoc podnikateľom v súlade s princípmi iniciatívy zákona o malých a stredných podnikoch. Na medzinárodnej úrovni je od roku 2018 členom Európskej konfederácie staviteľov (EBC) so sídlom v Bruseli. Ako pridružený člen Asociácie priemyselných zväzov a dopravy sa zapája do národného sociálneho dialógu.

SŽZ sa aktívne zapája do legislatívnych procesov a v prípade potreby iniciuje vyjednávania s predstaviteľmi vlády a ďalšími štátnymi orgánmi, aby sa zlepšili legislatívne a ekonomické podmienky na podnikanie pre živnostníkov, malé a stredné firmy.

SŽZ usiluje o zlepšovanie sociálneho postavenia a sociálnej ochrany živnostníkov, ktorí tvoria významnú súčasť ekonomiky v krajine.

SŽZ poskytuje svojim členom informačný servis prostredníctvom pravidelného elektronického newslettera, webového sídla a sociálnych médií; koordinuje spoločné aktivity členských organizácií vo vzťahu k inštitúciám štátneho, verejného a súkromného sektora; reprezentuje ich požiadavky a návrhy na úrovni vlády a parlamentu, ako aj v rôznych poradných orgánoch a komisiách.

Členmi Slovenského živnostenského zväzu sú:

- 1. Asociácia taxi SR**
- 2. Cech kachliarov**
- 3. Cech kamenárov Slovenska**
- 4. Cech maliarov Slovenska**
- 5. Cech pekárov a cukrárov západného Slovenska**
- 6. Cech profesionálov pre deratizáciu, dezinfekciu a dezinfekciu**
- 7. Cech strechárov Slovenska**
- 8. Národná asociácia realitných kancelárií Slovenska**
- 9. Slovenský podkúvačský cech**
- 10. Združenie výrobcov murovacích materiálov**

Viac informácií: www.szz.sk, sekretariat@szz.sk

Slovenský živnostenský zväz, Drieňová 31, 821 01 Bratislava